

מסורת הש"ס

(א) יבנים דגרי"ח, תבא תיבת
 גלגליתא הרמז'ס ס"ט מכלות
 נחלות י"ב ושאר אודינתי
 ח"ה ח"ה אסיפא איתמר
 ורבי איתמר לא שנו אלא
 ששבוו בנסכים מחמת עצמן
 אבל שבוו בנסכים מחמת
 נסכים השבה לאומצ'ע,
 (ו) ויטין ד"ה, (ז) וס'ס, (ח) וק'ן
 פד"ש"ס, (ט) לעיל ק"ח, (י) וק'ן
 קנ'י, (יא) ויטין ד"ה, (יב) קדושן מה.
 ויטין י"ב, יד. איתמר קמח. קמח.
 קמחומא לא אית' א"א דרנא
 א"ר"ה, (טז) תבנות'ס, (יז)
 זבנאי. דגריס'ן ח"ה נחלא ח"ה
 פד"ש"ס, (יח) ד"ה יבנים ד"ה
 מוידא אית' דר' י"ב ח"ה עאל'ו י"ב
 לית' חתעת ע"כ ורבי ח"ה
 ח"ה סימן קנ"א, (י) ח"ה, (יז) ח"ה

הגהות הב"ח

[illegible]

הגהות הגר"א

[א] רש"ם ד"ה קנאו.
מוקמינן. ז"ל ומוקמינן. ור"ל
בסמוך (כמ"ש יחד לו כ' כגון
שהיה אזרחי כו' אפי' כו') ומ"ש
ובמסכת גיטין קאי אלמעלה
(דגם שם א"ת דהוי הלכתא בלא
טעמא. ודפוס יטן הביטא)
בד"ש צ"ס "כדלקמן ובמסקנא
מוקמינן" וא"ש ג"כ כתיב):

מוסף תוספות

א. [ד]מקומו הלא היה אהי
היה נכסו אחריה הלא היה
רשקן אבדו ומיניהו היה
אמר אנימו ומשכבו היה
לנכסיו, והיטו ללא בעז
אניהם אם אבדו, ורשקיה עבר
אז נכסם אבדו, ורשקיה צ"מ
ע"ב. [ד]אין דרך אהי
לרשקו ללא בעז פתני בני
בעלי, שיתקע נכסו מוס
לאלה. [ד]כלל אין בעלי
היה יורשתו בני בעלי ע"ב
וישמוה ללא חלקה כדון
נכס מלוג וכשתה בעלי הלא
היה מושבתה ונתכנסים
וארסוהו ואלו שניה לו
בעלי כי היה משותף לו
אין חלקה ע"ב. ד. שהיה
כלל חלקה חייבת בני
לשעות במרד הקצין
השניה במשנתו וכו', וקצין
שכן אהריוהו ואהריוהו
במשנתו ללא דין שבת
ורוהו לו במשנתו ויהיה חייב
ליומיים. ורשקיה נתקנסה פ' חוב
תמן. ורשקיה צ"מ [ד]אכלו
אמר לו בשעת מן מעות
משבתנו ללא שרדו
מחמתו, אשר אכלו חמשים
לדעת של לווין ושמו שכן

אודיני. צור ויכסיו ושוכרין אותו ו
עלמו הוא. שמשמרין אותו הגדולים
יהיה הפקר לכל שאזי מיס: דלני
להוציא משלהן כלום עליו אלף לשמר
עזד (6) צנן עיסקא. ותשיב ליה
שנח נכסים ממחנת נכסים והואל ואין
צריך טורח כל כך אלף לקנות ולמכור:
לא שציק גירסיה וטרה לאחרני.
וכמי שאמר ראו מה שהניח לנו אבא
דמי. ושמי' מהכא דכל היכא דמאן
דהוא כמו רב ספרא אע"ג דלא אמר
ועממי אני עושה כמאן דלמר דמי.
והשכיר לעממי: אשה עמידה.
חו טטול כתובתה ותלך לה או
טטרח קמי ימיה וטהיה ניונות ומעשה
דיה שלהן ואין לה להשתכר בממון
היורשים: אשה יורש. כגון שנשא
ראובן בת שמעון (8) ומתו וירשו בני
ראובן ובת שמעון את נכסי יעקב אבי
צביהן או כגון דיה הבנות או בת
הבן בין הנכסים דיה כדון ואין צד
שאמר בעלה טטול אשמי כאחד מן
הבנים אם השכיחה את הנכסים
פירשה לעממה לא פירשה השבח
לאמנע. ואחלנה שאמרה ב"ד
ראו מה שהניח לי בעלי הריני עושה
ואוכלת השכיחה לעממה והוא דלא
קאלא מוויי דאי שקאל מוויי ה' בת
תני. אחלנה ניונות מנכסי יומינין
ומעשה דיה שלהן הלכך אשה שמת
בעלה והניח נכסים מועטין שאין
צדן כדי כתובתה אם אמרה ראו מה
שהניח לי בעלי ונתעללו ב"ד או
יורשין להשביעה על כתובתה אפילו
השכיחה אלף ככר השכיחה לעממה
אלא אם השכיחה הנכסים סתם
טטרור כתובתה והמותר ליורשין
ואע"פ שלא נשתייר מבעלה אפילו
רביע כתובתה: אחולי אכלה. וחורה
בה ממה שאמרה תחלה הריני עושה
ואוכלת קא משמע לן: קנאו. הבן
לאחור הבית. תקנת חכמים היא
להלכות בלא טעמא כדלקמן וצמס'
גיטין 181 מוקמינן לה (9) כגון שיש לאזוי
בעיר בית אחר לדור צו: ודוקא
גדול צו'. דבכי האי גוונא חביב ליה
טפי וגמר ומקני ליה: ייחד לו ציט
ועליי. כלומר ייחד לו האצ לבנו
בית שיש עלייה על גביו: אכסדרה.
דרך אכסדרה נכסים לבית: שני
בית ואכסדרה קנה היינו משום ד
שני בתים זה לפנים מזה מהו:
קנה דכיון דמשתמש האצ בבית לא
לבנו: עזיאל דהרסנא. כלי מלא ד
דמשא. כוס מלא שמן: שוייבו
כך אף על פי שאינו דין תורה כ
הא. המשא אשה ואינו ותקנת חכמי
הדבר לשאת אשה לבנו מקום
סהי' דלא עקר תמלת הבנים ולא
מתוך שאוכלין על ידה: צמעמד
מתנה: קנה. כך תקנו חכמים ל
הבריות ולא הזיקו חכמים

היות שדות ממיימיו: מהמם
נריכין לעמוד על גביו פן
רופא עבדא. אינן נריכין
גם הקטנים יכולין לשמרו:

אודייני השכר לאמצע והא אודייני דמחמת
עצמו⁶ [הוא] *שאני⁷ אודייני דלמסירותא הוא
דעבידא ואפילו קטנים נמי מצו מנטרי לה:
אמרו ראו מה שהניח אבא הרי אנו עושין
ואוכלין השביחו לעצמן: רב ספרא שבק
אבוא זוזי שקלינהו עבד בהו עיסקא אתו
אחי תבעוהו בדינא קמיה דרבא אמר להו
רב ספרא גברא רבה הוא לא שביק גירסיה
וטרח לאחרני: האשה שהשביחה את
הנכסים השביחה לאמצע: אשה בנכסי
יתמי מאי עבידתה אמר רבי ירמיה באשה
יורשת פשיטא מהו דתימא כיון דלאו
דרכה למטרח אף על גב דלא פריש כמו
דפריש דמי קמשמע לן: ואם אמרה ראו
מה שהניח לי בעלי הריני עושה ואוכלת
השביחה לעצמה: פשיטא מהו דתימא
כיון דשביחה לה מילתא דאמרי קא טרחא
קמי יתמי אחולי אחלה קא משמע לן⁸ אמר
רבי חנינא יהמשיא אשה לבנו גדול בבית
קנאו יודוקא גדול ודוקא יבתולה ודוקא
אשתו יראשונה ודוקא יהמשיאו ראשון
פשיטא ייחד לו אביו בית ועלייה בית
קנה עלייה לא קנה בית ואכסדרה מהו
כשני בתים זה לפנים מזה מהו תיקו מיתיבי
ייחד לו אביו בית וכלי בית כלי בית קנה
בית לא קנה אמר רבי ירמיה כנגן שהיה
אוצרו של אביו מונח שם נהרדעי אמרי
אפילו שובכא דיוני רב יהודה ורב פפי אמרי
אפילו עציצא דהרסנא מר זוטרא אנסביה
לבריה ותלא ליה סנדלא רב אשי נסביה
לבריה ותלא ליה אישישא דמשחא⁹ אמר
מר זוטרא הני תלת מילי שוינהו רבנן
כהלכתא בלא טעמא חדא הא אידיך
דאמר רב יהודה אמר שמואל הכותב כל
נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפוטרופא
אידיך דאמר רב מנה לי בידיך
תנהו לפלוני במעמד שלשתן קנה:
מתני'

דא"ל הוּא אַמרי גדולים ראוּ מה שהניח לנו אָזינוּ הוּא אֹהֲבֵי הַקִּטְנִים
אוּ קְרוֹבֵיהֶם מַשְׁכִּירִים לָהֶם פּוֹעֲלִים מִשָּׁל אֲבִיהֶם בְּצִבְלִים וּמְלֹא
אֹדְעֵיהֶם אַחֲלוּי אַחֲלוּי בְּגִייהוּ וְצוּבְדָּא דַּמְרִי בִּר אִיסָק (ב"מ דף טז. ע.)
דא"ל אַחֲוֶה לַפְּלוּג לִי נָמִי מַפְרִדִּים וּבּוֹסְתִים דַּשְׁתַּל וְאֹמַר לִיה רַב
חֲסִידִם שְׁפִיר קֶאֱמַר כֵּן דַּתְּנָן הֵיטָא
גְּדוּלָּה קִטְנִים כּוֹי הַשְׁכֵּחַ לִאֲמַנְעַל אֵל
שְׁחֵלם בְּעִזְמּוֹ אֵלֶּה הַשְׁכִּיר פּוֹעֲלִים
מִמַּעֲוֵת הִירוּשָׁה^א וְאוֹתוֹ הֵאָח נָמִי הִיה
מוֹלָא קְרוֹבִים דְּהוּי שְׁמַלִּי לִיה וְכֵן אַחִי
דַּרְבַּ סְפָרָא הוּא מוֹאֲלִין שִׁישְׁמַכְרוּ
בְּעַמּוּמֵיהֶן דִּלְיִן טוֹרַח לַמְכוֹר וּלְקִנּוּת
אִי לֹא דְהוּי כְּאוֹמַר לֵהֵן רֹאֵן וּפְרִיץ
מִאֲדוּרֵיהֶם לַמַּחֲמֵת עֲלָמוֹ הוּא שְׁמַלִּי הוּא
מוֹאֲלִין שִׁישְׁמַכְרוּ אֲחֵיהֶם אֲחֵיהֶם לְפִי
שְׁרִיץ לַעֲמּוּד שֶׁם זְמַן מַרְוֵזָה וּמַשְׁנִי
דְּקִטְנִים גּוֹפִייהוּ מִנְטְרִי וְאֵם הִיוּ
מוֹדִיעִין לָהֶם הִיוּ עוֹשִׂין יְעוּדֵי שִׁירּוֹשׁ
רַבִּינוּ תַּם וּפִירוּשׁ רִיב"ס וְלֹא יִשְׂרָאֵל
בְּעִינֵי ר"י: **אֲדִרְיָא** פ"י בְּקוּגֶטְרַם
צוֹר וְכַסּוּי שְׁאֵין נִגְלָה לְרַבִּינוּ תַּם
אֵלֶּה מַפְרַשׁ סוּחָא כְּלִי גְבוּהָ שְׁעוּמֵתִים
עָלָיו שְׁמוֹרֵי שְׁדוֹת וְכַרְמֵים לִרְאוּת
מַעֲלִיו לַמַּרְחֹק וְגַם הוּא רֹאֵן לִישָׁן
עָלָיו כְּדֹאמְרִינָן בְּפֶרֶק בְּתַרָא דְּמוֹעֵד
קָטָן (דף טו. ע.) יֵשֵׁן עַל גְּבִי מַטָּה אִו
עַל גְּבִי סְפָסֵל אִו עַל גְּבִי אֲדִרְיָא וְיֵשׁ
סְפָרִים שְׁכַחוּ בֵּהֵן אִידוּנִי כְּמוֹ דְּהוּ
לֵהֲכָא וְלֵהֲכָא (תַּמַּד דף טו. ע.) בְּשַׁבָּת (ה. ע.)
בִּאשָׁה יִרְשָׁתָּה. פִּירַשׁ בְּקוּגֶטְרַם
כְּגוֹן רֹאזוֹן שֶׁנֶּשֶׂא בַּת
שְׁמַעוֹן אַחִיו וּמַת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאַחֵר
כֵּךְ מִתּוֹ רֹאזוֹן וְשְׁמַעוֹן שָׂאֵן יִרְשָׁן
בְּנֵי רֹאזוֹן וְבַת שְׁמַעוֹן מֵאֲבִיהֶן וְקִלְתָּ
קֶשֶׁה לִישָׁנָא דִּלְרֹאֵן מַה שְׁהֵיט לִי
בְּעָלִי דְּמַשְׁמַע דִּירֶשָׁה מִבְּעֵלָה וְלֹא
מִיַּעֲקֹב וּפִירַשׁ רִיב"ס אֵשֶׁה יִרְשָׁתָּה
שֶׁנֶּשֶׂא רֹאזוֹן בַּת שְׁמַעוֹן אַחִיו וְכֵן
וְהוּא לֹא לִרְאוּזֹן אַחִים קִטְנִים אוּ נָמִי
אַחִים קִטְנִים דְּהוּוּ יִתְמִי וְהִרִי הִיא
יִרְשָׁתָּה אֵת צֵלָה עִם הַקִּטְנִים שְׁהִיא
בְּמִקּוֹם אֲבִיהָ וּמִיָּהּ קֶשֶׁה (י) דְּקֹאמְרִי
בְּסִמּוֹן דְּטַרְחָא קָמִי יִתְמִי דְּמַשְׁמַע
בְּנֵי צֵלָה^ב עַל כֵּן נִשְׁעָלָה לִר"י כְּפִירוּשׁ
הַקּוּגֶטְרַם דְּכִיּוֹן שֶׁנֶּשֶׂא אוֹכֵל פִּירוֹת
יְרוּשָׁתָּה כֹּל יִתְמִי כְּדִין שִׁיךְ שְׁפִיר
רֹאֵן מִהֵיטָב לִי בְּעָלִי^ג אִי נָמִי כְּלָשׁוֹן
אַחֵר שְׁפִירַשׁ בְּקוּגֶטְרַם שְׁאֵמֶר הַצֵּעַל
תַּעֲוֹל הָאֵשֶׁה כֹּאחַד מִן הַבָּנִים:

ואם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי. פירש בקונטרס וכו'ן
לדמורה הכי לית לה מזוני ואין נראה לרשב"א דדוקא אם
מכרה כתובתה או "לקחה כתובתה בצית דין אין לה מזונות אבל
ז' שלא לקחה כלום מכתובתה אלא נכסי מלוג שלה או מה שירשה
או מה שנתן לה בעלה כאחד מן הצנים לא הפסידה מזונות.
לדפי' מכרה מקנת כתובתה אמרינן בפרק אלמנה (פסחים דף טז.
דלית דש ליה לר"י) שמעון דלמיר מקנת כסף ככל כסף ולא
הפסידה מזונות כ"ש נכסי מלוג דלא שייכי כלל לכתובתה וגם
שפירש שאם נתעצלו בית דין להשביעה מה שהשביעה לעצמה
לא ידע רשב"א מגילת דלעולם הויה בחזקת יורשים עד שיבטיעוה
ב"ד דאין לה כח לגבות כתובתה אלא בצית דין והכא מיירי דוקא
באשה יורשת: **בית ואכסדרה** מהו. דנהי דעלייה לא קנה
אכסדרה שייכא טפי לגבי בית ואם תמנא לומר לא קנה משום
דאין צו תשמיש בית שני בתים זה לפנים מזה מהו דכצית אחד דמי
ולפירושו הקונטרס הוה ליה להקדים בעיא דשני בתים לבית ואכסדרה:
סממא דעמיה דבן וגם אין לו אנה לדור סבירה הוה שנתנו לו וכן
תכיון אלא לכדדיה שלא היה מניח בניו בולא כלום וצמעתם שלשתן
ורו לו במעמד שלשתן הקנה לו לגמרי ונראה לר"י בדמעמד שלשתן
גדולים עד במעמד שלשתן קנה. עד כאן שיטת הר"א ז"ל:

כך כדי שלא תנעול דלת בפני לווין.

פשיטא הואיל דיוור' היא לאמצע השביע
טא. (6) מה לי היא משאר ירושין דמפר
גמר ונתנו לו אע"ג דלא כתב ליה מת
היתה על גבי בית בית קנה עלייה
או דלמא בבית אשתמש באסדרה לא
מש בה ובתוריהו קנה תיקי' וכלי בי
מזב בתווקתו ומשום דלא ליקני לבית
בנו גדול בבית קנאו לא ידעי' מאי טע

[illegible]

(א) נראה ד"ל פשיטא הואיל ויורשת היא מה לי היא

עין משפט
נר מצוה

לד א מיי פ"ט מהלכות
נחלות הלכה ב ועי'
ההשגות ובמ"מ סמג עשין
צב טוש"ע חור"מ סי' רפז
סעיף א עי' מ"מ כ"מ ל"מ:
ל"ה ב מיי שם הלכה ה
טוש"ע שם סעיף ב:

וְלֹא קִנְיָהּ: טוֹשֵׁעַ שֶׁסָּעִיף אֶת
הַיָּד הַיְּמָנִית וְהַיָּד הַשְּׂמֹאלִית
מֵעֵלֶיךָ וְזָכִיחַ וּמִתְנַהֵג
וְלֹכֵחַ טוֹ שֶׁמֶגֶח עֲשִׂין פֶּה
טוֹשֵׁעַ אֶהֱ"ע סִי כְּטָעִין אֶת:
לֹחַ טִי מִי שֶׁסָּעִיף אֶת
טוֹשֵׁעַ שֶׁסָּעִיף אֶת:
[וְלֹא קִנְיָהּ]:

למך כ מ"י שם טו"ע שם
 סעיף ד [וקנה אחד]:
 ג ל מ מ"י שם הל' טו
 טו"ע שם סעיף ב:
 נא ג מ"י שם טו"ע שם
 סעיף א:

מב ש מי' פ"ו מהלכות
מכירה הלכה ח ופ"ג
מהל' זכ"ה ומתנה הל' ג
מג עשין פב טוש"ע ח"מ
מ' סו סעיף יט וס' קבו
סעיף א:

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

ה' יורשת עסקינן כגון שנשוא
ראח"כ מת שמעון בלא יורש
עלה דודה הוא. ואם אמרה
ה' דהוא לעצמה אלא בסתמא
הואיל דאמרה ראו כו' דלא
השליא משום תולה ראו כו'
היא שייכא גבי בית. דיתא
דבפנימית ישתמש בחיצונה
די פירותיו של אביו. צבורין
כהלכתא. שיהו עיקר כהלכה
נן טעמא מאי לא תקנה כיון